

Malvina DIMITRIȘIN,

Șef Serviciu, comisar principal IGPF

Eugenia GUGULAN,

doctorandă, lector-universitar

al Catedrei „Drept privat” a Academiei ”Ștefan cel Mare” a MAI

PROBLEME ACTUALE PRIVIND COMBATERICA CRIMINALITĂȚII TRANSFRONTALIERE

Rezumat

În ultimele decenii crima organizată s-a globalizat și a devenit una dintre principalele puteri economice și armate ale lumii. Problema criminalității transfrontaliere prezintă mai multe fațete și poate fi analizată din diferite perspective. Astfel, putem considera acest fenomen o amenințare chiar și la adresa siguranței naționale, în special datorită faptului că până acum grupările infracționale nu au fost implicate doar în activitățile de proliferare a armelor, ci și în migrația clandestină, traficul de ființe umane, coruperea guvernelor naționale și infiltrarea unui sistem financiar global din ce în ce mai interdependent.

Analizând principalele modalități de manifestare a acestui fenomen, precum și evoluția acestora, autorii identifică un șir de propuneri privind prevenirea și contracararea acestui flagel.

Cuvinte cheie: securitatea națională, crimă organizată, grupuri criminale, traficul de ființe umane, prevenirea și combaterea crimei organizate.

Summary

In recent decades, organized crime has globalized and became one of the major economic and armies powers of the world. Border crime problem has several faces and can be analyzed from different perspectives. Thus, we can consider this phenomenon a threat even to the national security, especially due to the fact that until now the criminal groups were not only involved in the proliferation activities of weapons, but also in clandestine migration, trafficking in human beings, corruption of national Governments and infiltration of a global financial system increasingly interdependent.

Analyzing the main manifestation ways of this phenomenon, as well as its evolution, the author identifies a number of recommendations on preventing and combating this scourge.

Keywords: national security, organized crime, criminal groups, trafficking, preventing and combating organized crime.

1. CONSIDERAȚIUNI PRELIMINARII

Republica Moldova se învecinează cu frontiera externă a Uniunii Europene, ceea ce impune abordarea comună a problematicii frontaliere. În aceeași măsură, aderarea la UE, obiectivul politic strategic al țării, implică din partea Republicii Moldova, printre alte angajamente, alinierea la reglementările, standardele și bunele practici europene în domeniul gestiunii frontierei, inclusiv al combaterii criminalității transnaționale [10].

Politica de securitate a Republicii Moldova reprezintă un ansamblu de concepte, de norme juridice și de acțiuni orientate spre promovarea și protejarea inte-

reșelilor naționale prin identificarea, prevenirea și contracararea amenințărilor și a riscurilor cu impact asupra securității statului.

Securitatea Republicii Moldova este afectată și de o serie de riscuri și vulnerabilități care pot degenera în amenințări în cazul ignorării și/sau al gestionării lor inadecvate. La acest capitol se înscriu: insecuritatea societală (polarizarea societății, alcoolismul, narcomania, tabagismul etc.), instabilitatea politică și capacitățile reduse de securizare a frontierei de stat (în particular, lipsa controlului asupra segmentului ei transnistrean), terorismul, insecuritatea alimentară, influența crizelor economice și a celor financiare, inclusiv a celor externe [11].

Asigurarea unui caracter durabil și stabil stării de securitate națională a Republicii Moldova depinde de abilitatea/capacitatea statului de a face față provocărilor complexe, care constituie rezultatul mai multor procese transfrontaliere, intercalate și interpenetrate, de natură politică, economică, socială, demografică și ecologică.

În vederea elucidării complexului problematic ce ține de contracararea criminalității transfrontaliere apare necesitatea de a face anumite precizări conceptuale.

Statele membre ale ONU au fost de acord încă din anul 1994 că trebuie să stabilească o definiție comună pentru criminalitatea organizată, pentru a face cât mai omogene măsurile luate la nivel național și pentru a asigura eficacitatea cooperării internaționale.

Astfel, o primă definiție a „crimei organizate” se regăsește în *Planul Mondial de Acțiune contra criminalității transnaționale organizate* [12]. Adunarea Generală a ONU a încercat să dea în acest fel o primă definiție prin raportare la activitățile ilegale comise, pornind de la furtul internațional de autovehicule până la vânzarea produselor nucleare, activitățile de imigrare ilegală, crimele contra mediului, crimele de piraterie informatică, traficul de femei și copii și ajungând până la corupție.

Ulterior, instituțiile internaționale nu au definit conceptele de „*crimă organizată*” sau „*criminalitate organizată*”, dar au înțeles să se raporteze la acest fenomen prin conceptul de „organizație criminală”. În linii generale, atât Interpol, cât și Europol definesc „**organizația criminală**” ca fiind o întreprindere sau grup de persoane angajate în activități ilegale permanente, angajate dincolo de frontierele naționale și care au ca principal obiectiv obținerea de profit.

În anul 1998, Consiliul Uniunii Europene – Justiție și Afaceri Interne definea la rândul său conceptul de „**organizație criminală**” ca fiind „o asocieră structurată, a mai mult de două persoane, stabilită în timp, care acționează concertat în vederea comiterii de infracțiuni pasibile de o pedeapsă privativă de libertate sau de aplicarea unei măsuri de siguranță privative de libertate de maximum patru ani, sau de o pedeapsă mai severă, indiferent dacă aceste infracțiuni reprezintă un scop în sine sau un mijloc de obținere a unor avantaje materiale și, după caz, de influențare ilegală a funcționării autorităților publice” [13].

Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate adoptate la New York la 15 noiembrie 2000 (denumită în continuare „Convenția de la Palermo”) înlocuiește sintagma de „organizație criminală” cu cea de „grup infracțional organizat”. Astfel, conform art. 2 lit. a) din această Convenție,

„grupul infracțional organizat” este: „ un grup structurat alcătuit din trei sau mai multe persoane, care există de o anumită perioadă și acționează în înțelegere, în scopul săvârșirii uneia ori mai multor infracțiuni grave sau infracțiuni prevăzute de prezenta convenție, pentru a obține, direct ori indirect, un avantaj financiar sau un alt avantaj material”.

Se poate considera relevantă în definirea conceptului și cea de-a cincea Conferință ONU, care a elaborat Rezoluția „Crima ca formă de afaceri”. Rezoluția evidențiază patru criterii considerate a fi definitorii pentru criminalitatea organizată, și anume:

- scopul, respectiv, obținerea de câștiguri substanțiale;
- legăturile, respectiv, existența unor relații bine structurate și delimitate ierarhic în cadrul grupului;
- specificul, respectiv, valorificarea atribuțiilor și relațiilor de serviciu ale participanților la grup;
- nivelul, respectiv, ocuparea de către participanții la grup a unor funcții superioare în economie și societate.

Criminalitatea poate fi atribuită la categoria unui concept care este dificil de definit și de evaluat, deoarece nu poate cu certitudine asimilată unei forme exacte de criminalitate. Noțiunea de „criminalitate” se folosește deseori în cazurile unei pluralități de acte infracționale, o totalitate statistică a lor.

Ca continuitate ajungem la concluzia că la nivel legislativ național și european nu regăsim o unanimitate în vederea conturării conceptelor de criminalitate și metodelor centralizate de combatere a acesteia. Mai mult decât atât, se poate vorbi și de o instabilitate terminologică în literatura juridică internațională, concretizată în utilizarea în mod interschimbabil a următoarelor sintagme: „*criminalitate organizată*”, „*crimă organizată*”, „*grup infracțional organizat*”, „*crima organizată transfrontalieră*”, „*criminalitate transfrontalieră*”, „*criminalitate organizată transnațională*”.

În sens larg, prin „*criminalitate*” se înțelege un ansamblu de manifestări antisociale care încalcă prevederile normei de drept și atrag intervenția forței coercitive a statului, în timp ce „*crima*” este definită în dreptul penal ca fiind orice violare a legii penale. În altă ordine de idei, „*criminalitatea*” reprezintă un fenomen social-juridic negativ cu caracter de masă, variabil din punct de vedere istoric, care este constituit din totalitatea infracțiunilor comise pe un anumit teritoriu, într-o perioadă determinate de timp, ce se caracterizează prin indicatori cantitativi (nivelul, dinamica) și calitativi (structura, caracterul) [3, p.12]. În consecință, putem deduce că noțiunea de „criminalitate” se raportează la fenomen în general, iar noțiunea de „crimă” se referă la orice violare a legii penale.

Analiza definițiilor expuse în literatura de specialitate relevă faptul că unii autori utilizează conceptul de criminalitate organizată pentru a defini relațiile dintre organizațiile ilegale, în timp ce alții utilizează conceptul pentru a defini un grup de activități ilegale efectuate de către anumiți agenți.

Totodată, este necesar de a face o delimitare între terorism și crima organizată. De regulă, prima nu urmărește un scop lucrativ, iar rațiunea de a fi a celeilalte este de a face bani. Dar această clasificare elementară nu rezista mult timp unei analize.

În realitate, unele rețele teroriste au nevoie de bani pentru finanțarea activității lor, iar crima organizată are legături privilegiate cu acestea [6]. Este sigur că declarațiile cotidiene sunt făcute pentru a exprima voința conducătorilor politici, economici și sociali de a lupta de fiecare dată împotriva terorismului, crimei organizate și corupției. Totuși rezultatele nu sunt cele așteptate. O altă problemă majoră care se pune statelor ca și societăților este de a găsi soluții pentru a pune în loc strategii de lupta împotriva criminalității transnaționale organizate, respectiv cum se conciliază valorile universale ale statului de drept și dispozițiile restrictive de libertate care sunt necesare luptei contra acestui flagel. În sfârșit, trebuie avută în vedere amploarea fenomenului și pericolozitatea grupurilor criminale organizate și necesitatea de a pune în loc dispoziții speciale restrictive de libertăți publice.

2. CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ

Astăzi, fenomenul crimei organizate atrage din ce în ce mai mult atenția publicului, guvernelor naționale și organizațiilor internaționale. În măsura în care grupurile criminale sunt implicate în periculosul joc al proliferării armelor, în migrația inegală, în coruperea guvernelor naționale și în penetrarea sistemului financiar global, crima organizată transfrontalieră este o amenințare la adresa siguranței naționale și personale a fiecărui cetățean în parte [2, p.87].

Prevenirea oricăror forme de crimă transfrontalieră, inclusiv cele enumerate mai sus, reprezintă o sarcină dificilă dar necesară pentru toate țările.

Lumea contemporană se află într-un proces pe alocuri impredictibil de schimbare, caracterizat prin accelerarea interdependențelor economice, politice și de securitate dintre state. În acest context, problemele de securitate devin din ce în ce mai complexe și multidimensionale, iar actorii statali nu mai au posibilitatea să prevină și să combată amenințările la adresa securității în lăuntru propriilor granițe.

Putem vorbi astfel despre o globalizare a riscurilor și amenințărilor, respectiv, despre o criminalitate organizată transnațională care utilizează toate facilitățile pe care globalizarea le-a creat, dar în egală măsură valorifică toate vulnerabilitățile inerente acestui proces.

A devenit evident faptul că fenomenul criminalității organizate reprezintă o amenințare neconvențională la adresa securității statelor, încalcă drepturile omului și subminează dezvoltarea economică, culturală, socială și politică a societății.

Criminalitatea organizată a devenit globală, a căpătat proporții macroeconomice, iar relațiile dintre rețelele de crimă organizată au devenit din ce în ce mai sofisticate.

Astfel, în opinia unor autori, societatea contemporană este o „societate a riscului global”, caracterizată prin mai multe straturi de riscuri, și anume, crizele ecologice, crizele economiei globale și marea criminalitate. Or, dimpotrivă, globalizarea determină o micșorare a lumii, datorită creșterii posibilității de schimburi rapide de mărfuri și creării civilizației globale [8, p.8-9].

Aceste dezbateri cu privire la consecințele fenomenului de globalizare au generat o schimbare de paradigmă în abordarea fenomenului criminalității organizate, centrul atenției fiind mutat pe actorii globali ai criminalității.

Se evidențiază o formă aparent nouă a grupurilor de crimă organizată constituite în rețea care sunt mai puțin definite de o apartenență etnică sau națională,

fiind caracterizate de capacitatea de a acționa în plan internațional. Structurile tradiționale piramidale ale acestor organizații au evoluat în rețele de celule ale căror parteneri și chiar implantarea acestora se schimbă în mod constant.

Această modificare de structură a grupurilor infracționale organizate determină un alt tip de acțiuni, centrate pe domenii de criminalitate și mai puțin pe grupurile infracționale etnice.

Apare în mod firesc întrebarea care sunt cauzele care generează și sporește intensiv globalizarea criminalității. Analizând literatura de specialitate vom încerca să expunem mai multe cauze, fără pretenția ca enumerarea acestora să aibă un caracter exhaustiv.

O primă cauză este relaționată la schimbările politice ce au avut loc în Europa, urmare a căderii comunismului și sfârșitului Războiului Rece. Cu privire la aceste cauze se acreditează opinia potrivit căreia coaliția anticomunistă creată după cel de-al Doilea Război Mondial în jurul democrației creștine a întreținut și justificat compromisuri atât cu marile grupuri economice licite, cât și cu cele de tip ilicit [4, p.55-60]. Paradisurile fiscale și prețurile de transfer fac parte, de exemplu, din sfera compromisurilor mai sus enunțate.

O altă explicație este dată de incapacitatea democrației occidentale de a face față, prin mijloace democratice tradiționale, mării criminalități organizate globalizate. Căderea barierei comerciale, urmare a prăbușirii sistemului comunist în Europa, a făcut ca grupurile criminale să profite în primul rând de liberalizarea fluxurilor de bunuri, servicii, persoane și de capital.

Pe de altă parte, progresele în tehnologia comunicației au generat noi perspective de acțiune grupurilor criminale, e-mail-ul, telefonia mobilă au eliminat problemele de spațiu și de timp, devenind în anumite situații mijloace concrete de realizare a infracțiunilor. Actorii globali ai criminalității valorifică plenar infrastructura creată la nivel global pentru desfășurarea unor activități economico-financiare licite. De exemplu, companiile multinaționale deschid sucursale și/sau filiale în zonele în care mâna de lucru și materia primă sunt mai ieftine, cu scopul de a-și maximiza profitul [5, p. 9]. Mai mult decât atât, acești mari actori ai criminalității folosesc experți cu o înaltă pregătire profesională, pregătiți la cele mai repute universități [7, p. 29-30].

Conflictele armate regionale au determinat, la rândul lor, o escaladare a cererii și, respectiv, ofertei de arme. Este bine cunoscut faptul că grupurile etnice și/sau religioase angajate în conflicte armate sunt alimentate cu arme nu numai pe căi legale și în atare condiții este evident faptul că aceste conflicte au favorizat traficul ilicit de arme, dar și alte forme ale criminalității organizate determinate de nevoia finanțării achiziției de armament.

Conflictele armate, dar și discrepanțele dintre state în ceea ce privește nivelul de dezvoltare economică au condus la dezvoltarea fenomenului migrației. Odată cu migrația legală s-a dezvoltat și fenomenul migrației ilegale, fenomen care a condus la crearea și dezvoltarea unor rețele transnaționale. Odată cu exportul de persoane s-a realizat și un export de infractori și teroriști [1, p. 32], persoane care odată stabilite în țările receptoare au creat adevărate grupuri criminale organizate.

Complexitatea fenomenului crimei organizate scoate în evidență și alte concluzii, pornind tocmai de la faptul că este parte intrinsecă a procesului de globalizare [9, p.82]:

– implică și afectează indivizi din toate categoriile sociale, de la cei umili, fără speranța unui loc de muncă și a unui viitor decent pentru ei și familia lor, până la cei din sferele înalte economice, financiare și decizionale;

– contracararea crimei organizate nu este apanajul unui singur tip de instituție a unui stat, ea putând deveni eficientă numai în situația creării unui curent generalizat de implicare a instituțiilor fundamentale ale statului, organizațiilor internaționale, organizațiilor neguvernamentale, asociațiilor cetățenești și a fiecărui individ în parte;

– eficiența luptei împotriva fenomenului crimei organizate, în contextul procesului de globalizare, rezultă numai din cooperarea pe plan internațional;

– succesul de durată al luptei împotriva fenomenului crimei organizate are la bază asigurarea unei educații reale prestate la nivel de individ atât în statele-surșă, cât și în statele-țintă ale vectorilor purtători de acțiuni ilegale.

Criza economică, la rândul său reprezintă și ea o cauză a dezvoltării criminalității organizate. Deși majoritatea autorilor consideră că una dintre cauzele crizei economice a fost tocmai dezvoltarea fără precedent a operațiunilor criminale transnaționale, mai ales a celor de natură economico-financiară și de corupție, aceiași autori arată că relația cauză-efect s-a inversat. Prin urmare, este unanim acceptat faptul că în perioadele de criză, operațiunile grupurilor criminale sunt mai frecvente, reacția autorităților este mai diluată, iar nevoia cooperării la nivel interstatal devine imperioasă.

3. CONCLUZII

Crima organizată, îndeosebi cea transfrontalieră, are tendința de a se îmbina cu activitatea organizațiilor teroriste și proliferarea armelor de distrugere în masă. Persistența factorului criminogen creează condițiile necesare pentru activitatea teroristă și proliferarea de armament. În absența controlului asupra raioanelor de est și a segmentului transnistrean al frontierei moldo-ucrainene, fenomenul crimei organizate devine o amenințare crescândă la adresa securității naționale a Republicii Moldova. Acest factor de risc poate produce, de asemenea, efecte negative la nivel subregional și regional.

Pericolul creșterii influenței crimei organizate transfrontaliere asupra societății moldovene combinat cu fenomenul corupției, precum și eventuala penetrare a crimei organizate în sfera politică, serviciile sociale și economia țării poate submina funcționarea principiului supremației legii în stat și, implicit, securitatea națională a Republicii Moldova.

Crima organizată transfrontalieră reprezintă probabil cea mai puternică amenințare contemporană la adresa securității statelor lumii, iar rețelele ilicite transnaționale nu pot fi dizolvate fără implementarea unor măsuri unitare din partea tuturor organismelor statale specializate în ofensiva antiinfracțională.

Analiza instrumentelor juridice internaționale, dar și a celor adoptate la nivel european relevă faptul că fenomenul criminalității organizate nu poate fi defi-

nit și lipsa unei definiții acreditate juridic poate fi eventual explicată prin dinamica fenomenului în ansamblu, dar și a formelor sale de manifestare. Crima organizată, respectiv, criminalitatea organizată transfrontalieră, din perspectivă conceptuală, pare că rămâne apanajul preocupărilor doctrinarilor, fără ca definițiile acreditate de către aceștia să dobândească valențele juridice necesare impunerii unei definiții cu valoare de universalitate.

Convenția de la Palermo, chiar dacă conține în titlul său sintagma „*criminalitate organizată transfrontalieră*” și este principalul instrument juridic internațional care are ca scop combaterea și prevenirea criminalității organizate transfrontaliere, nu prevede o definiție a acestui fenomen. Lipsa unei definiții legale este explicată prin nevoia de a se asigura o aplicabilitate generală a prevederilor Convenției de la Palermo, în contextul în care fenomenul are o dinamică fără precedent și omenirea se confruntă cu noi forme de manifestare a infracționalității, dificil de previzionat.

Convenția de la Palermo enunță însă exhaustiv faptele care trebuie să fie incriminate ca infracțiuni de către statele părți, stabilind că aceste infracțiuni intră în sfera de aplicare a Convenției, în măsura în care au un caracter transnațional și în comiterea lor este implicat un grup infracțional organizat. Astfel fiind, sunt enumerate ca fapte care trebuie să fie incriminate de către statele părți: participarea la un grup infracțional organizat, corupția, spălarea de bani, obstrucționarea bunei funcționări a justiției și infracțiunile grave. În ceea ce privește infracțiunile grave, Convenția nu face o enumerare a acestora, lăsându-se la latitudinea statelor membre posibilitatea ca în funcție de regimul sancționator stabilit prin legile penale naționale să determine acele infracțiuni care vor intra în categoria infracțiunilor grave și care, în măsura în care au un caracter transnațional și implică un grup infracțional organizat, vor intra în sfera de aplicare a Convenției.

La nivel european, primul act legislativ cu caracter obligatoriu este Decizia-cadru 2008/841/JAI din 24 octombrie 2008 privind lupta împotriva crimei organizate. Similar Convenției de la Palermo, nici acest instrument juridic european nu prevede o definiție pentru crima organizată transfrontalieră. Ceea ce diferențiază Decizia-cadru de Convenția de la Palermo este însă sintagma de „organizație criminală”, preferată de către legiuitorul european în locul celei de „grup infracțional organizat” utilizată de Convenția de la Palermo, deși definițiile propriu-zise ale celor două sintagme sunt cvasi-similare. Considerăm important a semnală faptul că Decizia-cadru a fost adoptată la data de 24 octombrie 2008, ulterior semnării Convenției de la Palermo de către Uniunea Europeană, situație în care, cel puțin din punct de vedere terminologic, între cele două instrumente juridice ar fi trebuit să existe identitate.

Mai mult decât atât, Decizia-cadru se limitează la a obliga statele membre să incrimineze participarea la organizațiile criminale în una sau ambele modalități prevăzute de Decizie, spre deosebire de Convenția de la Palermo, care enumeră exhaustiv infracțiunile care intră în sfera criminalității organizate transfrontaliere, așa cum am arătat mai sus.

Comparând cele două instrumente juridice se naște o întrebare firească și logică și anume dacă suntem în prezența unei simple necorelări sau, dimpotrivă, s-au avut în vedere modalități diferite de reglementare.

În opinia noastră, voința reală a părților semnatare ale Convenției internaționale este de a se asigura incriminarea în legislațiile penale naționale a următoarelor fapte, respectiv, participarea la grup infracțional organizat, spălarea de bani, obstrucționarea bunei funcționări a justiției, corupția, independent de regimul sancționator aplicat, infracțiuni care vor fi subsumate criminalității organizate transfrontaliere, în măsura în care au un caracter transnațional și implică un grup infracțional organizat.

Generalizând, putem spune că în timp ce Convenția de la Palermo include în sfera criminalității organizate transfrontaliere o serie de infracțiuni enunțate exhaustiv, inclusiv cele menționate generic prin sintagma „infracțiuni grave”, Decizia-cadru include în sfera criminalității organizate numai participarea la o organizație criminală într-una din cele două modalități reglementate.

Concluzia de mai sus se fundamentează și pe prevederile art. 83, alin. (1) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene [14], prevederi care reglementează crima organizată ca un domeniu al criminalității transnaționale, alături de terorism, trafic de persoane și exploatarea sexuală a femeilor și copiilor, traficul internațional de droguri, traficul internațional de armament, spălarea de bani, corupția, contrafacerea mijloacelor de plată, criminalitatea informatică.

Prin urmare, în accepțiunea legiuitorului european, crima organizată, respectiv, participarea la o organizație criminală așa cum aceasta este definită de către Decizia-cadru este un domeniu al criminalității transnaționale alături de domeniile sus-menționate. Este lesne de observat că se face distincție între criminalitatea transfrontalieră care are ca domeniu de manifestare crima organizată și că atât Tratatul de la Lisabona, cât și Decizia-cadru nu utilizează sintagma „crima organizată transfrontalieră”, sintagmă utilizată însă în Convenția de la Palermo. De asemenea, Tratatul de la Lisabona prevede faptul că traficul de droguri, traficul de persoane, traficul de armament etc. reprezintă domenii, alături de crima organizată, în care se poate manifesta criminalitatea transnațională.

Analiza instrumentelor juridice nu este pur teoretică, ci are o finalitate practică de necontestat. Astfel, în statele membre ale Uniunii Europene erau deja incriminate sau au fost incriminate, urmare a adoptării actelor legislative cu caracter obligatoriu la nivel european și semnării convențiilor internaționale, următoarele fapte: fie participarea la o organizație criminală, fie participarea la un grup infracțional organizat sau asocierea în vederea comiterii unei infracțiuni.

Considerând că obligația de incriminare a acestor fapte stabilită prin instrumentele juridice analizate urmărește armonizarea legislațiilor naționale, astfel încât să se realizeze premisele pentru cooperare judiciară în materie penală, este aproape evident faptul că acest fundament pare viciat de inconsecvențele terminologice cu importante consecințe practice.

Pe de altă parte, este de asemenea important de subliniat faptul că o serie de state părți semnatare ale Convenției de la Palermo au formulat declarații prin care au înțeles să dea anumite interpretări prevederilor acesteia sau au formulat rezerve prin care au modificat și, respectiv, exclus aplicarea unor prevederi ale Convenției de la Palermo. Din această perspectivă, devine evident că dincolo de necorelările terminologice mai sus enunțate existente între instrumentele juridice internațio-

nale, europene, dar și cele adoptate la nivel național, se poate vorbi cu temei și despre o aplicare neunitară a acestora urmare a declarațiilor și rezervelor formulate.

La rândul său, Consiliul Europei aprecia că atât la nivel internațional, cât și la nivel european, principala problemă este dată de modul deficitar în care instrumentele juridice elaborate la nivel internațional și european sunt puse în practică, în special în ceea ce privește cooperarea polițienească și judiciară.

Astăzi, problema esențială nu este dată de nevoia elaborării de noi convenții sau alte instrumente juridice, ci de problema ratificării, aplicării și asigurării eficacității instrumentelor juridice deja existente.

BIBLIOGRAFIE

1. Cășuneanu Florin Daniel, Criminalitatea organizată în legislațiile penale europene, Ed. Universul Juridic, 2013.
2. Hedeșiu Emil, Contracararea crimei organizate transfrontaliere, București, Ed. UNAP, 2005.
3. Larii Iurie, Criminologie, Chișinău, Volumul I, Ed. Elena-V.I., 2004.
4. Lascoumes P., Corruptions, Paris, Presses de Science Po, 1999, p. 55-60; Della Porta, Y. Meny, Democratie et corruption en Europe, Paris, La Découverte, 1995.
5. Oliveira E., Globalization and crime, the transnational network of drug trafficking in the Amazon region, Upsit Publications, Orlando, Florida, 2010.
6. Păvăleanu Vasile, Combaterea infracționalității transfrontaliere, Universitatea „Ștefan cel Mare” – Suceava.
7. Peillon V., Les milliards noirs du blanchiment, Paris, Hachette, 2004.
8. Robertson Roland, Globalization. Social theory and global culture, London, Sage, 1992.
9. Stamatini Ștefan, Fenomenul crimei organizate transfrontaliere, Analele științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova, Științe socioumane, ediția a XI-a, nr.2.
10. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1005 din 10.12.2014 pentru aprobarea Strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2015-2017.
11. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 153 din 15.07.2011 pentru aprobarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova Publicat: 14.10.2011 în Monitorul Oficial nr. 170-175.
12. Planul Mondial de Acțiune adoptat prin Rezoluția Adunării Generale a ONU nr. 49/159 din 23 decembrie 1994.
13. Acțiunea Comună din 21 decembrie 1998 (98/733/JAI) adoptată de Consiliu în temeiul Art. K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană, privind incriminarea participării la o organizație criminală în statele membre ale Uniunii Europene.
14. <https://www.juridice.ro/504857/criminalitatea-organizata-abordari-doc-trinare-si-instrumente-juridice-internationale.html>
15. https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:2bf140bf-a3f8-4ab2-b506-fd71826e6da6.0001.02/DOC_2&format=PDF